

JUDr. JAN KNĚŽÍNEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha: 11. 1. 2019
Č.j. MSP-485/2018-OJD-SPZ/3
Počet listů: 2
Přílohy: 3

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc: obv. zemř. K.C. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy: 1) Ověřená kopie rozsudku býv. Krajského vojenského soudu v Olomouci ze dne 23.11.1949, sp.zn. Ktr 759/49-I

2) Předkládací zpráva VÚA Praha č.j. MO 222852/2018-211100

3) Kopie podnětu ke stížnosti pro porušení zákona JUDr. L. M. ze dne 15.7.2018

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obv. zemř. K. C.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku býv. Krajského vojenského soudu v Olomouci ze dne 23.11.1949, sp.zn. Ktr-759/49-I.

Rozsudkem bývalého Krajského vojenského soudu v Olomouci ze dne 23.11.1949, sp.zn. Ktr-759/49-I, byl obviněný K.C. uznán vinným přechodem neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení cvičení ve zbraní podle § 47 zákona č. 193/1920 Sb., branný zákon republiky Československé, kterého se dopustil tím, že

povolán svolávacím lístkem DOV Místek ze dne 17. května 1949 k nastoupení vojenského cvičení na dobu 21 dnů s nástupem dne 15. srpna 1949, odepřel převzítí svolávací lístek a vojenské cvičení nenastoupil.

Za toto jednání byl obviněnému K.C. podle § 47 zákona č. 193/1920 Sb., § 94 vojenského trestního zákona uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 4 týdnů zostřený jedním tvrdým ložem týdně.

Rozsudek nabyl právní moci dne 23.11.1949 a obviněný uložený trest odnětí svobody vykonal dne 21.12.1949.

Z odůvodnění rozsudku se podává, že obviněný své jednání motivoval vlastním náboženským přesvědčením.

Přezkumné řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, v dané věci neproběhlo.

Podle § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 47 zákona č. 193/1920 Sb., branného zákona, se přečinu neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení cvičení ve zbraní dopustí ten, kdo neuposlechne povolávacího rozkazu k nastoupení dvanáctinedělního vojenského cvičení ve zbraní (cvičení služebního) nebo zvláštního cvičení záložníků.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 téhož posledně uvedeného zákona činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci je nutno při přezkumném řízení vycházet z účelu zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování tak, jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy obv. K.C. byl v podstatě odsouzen pro své náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Krajského vojenského soudu v Olomouci nebylo zohledněno, že jmenovaný svým jednáním toliko uplatnil právo na svobodu svědomí zaručené v ust. § 15 odst. 1 Ústavy ze dne 9. 5. 1948. Současně je třeba konstatovat, že Ústava z roku 1948 sice svobodu svědomí formálně zaručovala, avšak navazující norma nižší právní síly vydána nebyla. Právo na svobodu svědomí přitom nelze zaměňovat se svobodou víry ani se svobodou náboženskou, zejména když motiv jednání pod imperativem svědomí je v případě odmítání vojenské služby nutno považovat za určující (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 26.3.2003, sp. zn. Pl. ÚS 42/02). Obviněný K.C. tedy neměl možnost získat individuální úlevu při plnění služební povinnosti ani vykonávat alternativní službu bez zbraně, jelikož tato neexistovala, a proto nemohl dostát svým zákonným povinnostem, aniž by se dostal do rozporu se svým vlastním svědomím. Jeho

jednání tak, jak je popsáno v napadeném rozsudku, tedy není a nebylo trestným činem pro absenci jeho imanentního znaku – protiprávnosti.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v dané věci došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného K.C. a je proto namístě rozsudek bývalého Krajského vojenského soudu v Olomouci ze dne 23.1.1949, sp.zn. Ktr-759/49-I, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí, zrušit, napravit tak nezákonný stav a poskytnout tímto způsobem určité zadostiučinění obviněnému, který setrval na svém náboženském přesvědčení i v době totalitního režimu, resp. jeho pozůstalým.

S přihlédnutím k důkazní i procesní situaci, kdy reálně nepřipadá v úvahu doplňování dokazování, se domnívám, že je možné a vhodné, aby Nejvyšší soud též sám rozhodl o zproštění obviněného obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu.

Navrhuji proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Krajského vojenského soudu v Olomouci ze dne 23.11.1949, sp.zn. Ktr-759/49-I, byl v neprospěch obviněného zemř. K.C. porušen zákon v ust. § 47 zákona č. 193/1920 Sb.;
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu rozsudek bývalého Krajského vojenského soudu v Olomouci ze dne 23.11.1949, sp.zn. Ktr-759/49-I, zrušil a dále zrušil i všechna další rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu;
- 3) a dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. řádu a podle § 226 písm. b) tr. řádu zprostil obviněného zemřelého K.C. žaloby pro skutek spočívající v tom, že ač povolán svolávacím lístkem DOV Místek ze dne 17. května 1949 k nastoupení vojenského cvičení na dobu 21 dnů s nástupem dne 15. srpna 1949, odepřel převzít svolávací lístek a vojenské cvičení nenastoupil, čímž měl spáchat přečin neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení cvičení ve zbrani podle § 47 zákona č. 193/1920 Sb., neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [6 Tz 10/2019](#)